

„Pridi, sveti Miklavž!“

Prizor iz otroškega življenja. Dejanje se vrši v sedanosti na predvečer praznika sv. Miklavža. — Sestavila svojim učenkam **teta Erna**.

Prizorišče: otroška soba v imovitejši hiši. Potrebna oprava: otroška mizica z igračami; miza s pisalno opravo; dva stola pri oknu na predalu pa jerbašček za ročno delo.

Osebe:

Stana 10 let	} domači	Tekla 12 let	} tuji otroci iz
Milko 11 let		Boris 12 let	
Vladko 5 let		Zora 9 let	
Anka 3—4 leta		Nada 10 let	
	otroci.		prijateljskih
			krogov.

Prvi prizor.

Stana in Milko sedita pri pisalni mizi in pišeta naloge.

Stana. Skoraj bom gotova. Ali tebi še dosti manjka, Milko?

Milko. Samo dva stavka še — hvala Bogu! Kaj rad bi danes hitro izgotovil.

Stana. Tebi že Miklavžev večer roji po glavi, kajne? Sama sem pa tudi nekaj razburjena in precej raztresena. Pa naloge je treba le dokončati; če ne, sveti Miklavž ne bo radodaren.

Milko. Ne čenčaj toliko! Si me že zopet zmotila. Kar ne morem priti do konca. (*Piše dalje.*)

Stana. Tako — sedaj še podpis — in končano je. Hvala Bogu! (*Vstane in začne pospravljati svoje reči.*)

Drugi prizor.

Prejšnja. Anka.

Anka (*s punčiko na roki priskaklja k Milku in Stani.*) Glejta jo, kako je lepa! Pa sveti Miklavž mi prinese še lepšo, ki bo imela klobuček.

Milko (*nevoljen*). Sedaj si me pa spet zmotila s svojim čenčanjem in s svojo punčiko. — Pojdi k igralni mizi, Anka, in miruj!

Anka (*otročje*). Vedno bom sama pri igralni mizi, nečem! Zakaj se pa vidva ne igrata?

Stana. Takoj pridem k tebi, srček. Le potrpi, da pospravim svoje šolske stvari.

Anka (*zelo naivno*). Ah, vedno te šolske stvari, pa te sitne naloge! Anka ne mara hoditi v šolo; Anka se hoče igrati!

Milko. Mirujta že vendar, klepetuljki! Kar ne pridem do konca.

Stana (*ko skonča pospravljanje*). Idi, Anka, k igralni mizici; greva zidat cerkvico! (*Se skupno igrata pri mizici.*)

Milko (*po kratkem odmoru*). Vendar enkrat! Sedaj še hitro pospravim, potem pa k Borisu!

Tretji prizor.

Prejšnji; potem Boris.

Boris (*poje pol kitice za odrom, pol kitice pa na odru od pesmi: „Oj ta soldaška sablja . . .“ Prikoraka pojoč do sredi odra, pozdravi po vojaško s sabljo — za kar mu je dobra palica. Obča pozornost med petjem in vstopom; navzoči domači ga obkrožijo*). Pozdravljeni! (*Domači odzdravijo in mu podajo roke.*) Tako sem vesel, da sam ne vem, kaj bi počel!

Stana (*smejaje se*). Vidim, da si dobre volje.

Milko. Tudi vemo, zakaj.

Anka (*pristopi s punčiko k Borisu*). Boris, ali dobiš ti tudi od sv. Miklavža tako punčiko? (*Občen smeh.*)

Boris. Boris in punčika! — Ha-ha-ha! Ne, Anka, knjigo o junakih — to si želim.

Anka. Knjigo? — Ah, knjige pa jaz že ne maram. Punčiko v vozičku bi rada.

Milko. Saj že imaš punčiko. — Veš, kaj dobiš ti, mala nagajivka? — Šibico, šibico. (*Jo podraži.*)

Stana (*pomirujoč*). Ne-ne! — Anka dobi punčiko v vozičku, ker je pridna in že zna moliti.

Anka. Anka je pridna in zna moliti. (*Poklekne in genljivo moli: „Ljubi angel-varih moj . . .“ Ko skonča, vstane.*)

Boris. Glej, no-glej! Kaj ti že vse znaš!

Milko. Upam, da sv. Miklavž ne bo gluh za naše želje. Boris naj dobi svojo zaželeno knjigo, Stana pa svoja ročna dela; ti naš malček punčiko, jaz pa opravo za risanje in slikanje. (*Med naštevanjem vstopi po sredini Vladko.*)

Četrti prizor.

Prejšnji. Vladko.

Vladko (*pri zadnjih Milkovih besedah priskaklja v sredino ter se precej glasno zadere*). Vladko pa konja in auto!

Boris. In še letalni stroj! Kaj si ta pritlikovec vsega želi! (*Vsi se smejejo.*)

Peti prizor.

Prejšnji. Tekla.

Tekla (*vstopi že med smejanjem — takoj po Vladku. Je precej velike postave, gizdavo opravljena, moderno oglašena —*

toda brez klobuka; zaničljivo se smehljaje.) To so otročaji! O sv. Miklavžu se menijo. Res, — preotročje!

Boris. Oho, tako visoka, draga sošolka! Najbolje bo, če se spustiš z Vladkovim zrakoplovom v višave. A pomni: „Kdor visoko leta“ — — — *(žugaje)* ha, ha — že veš, kaj hočem reči!

Anka. Tekla dobi veliko punčiko — kakor je ona.

Milko. Pa moderna mora biti, kakor je ona.

Tekla *(ošabno).* Kaj me dražite, otročaji? Zame to vse ni več; saj sem že dorastla; na Miklavžev večer že ne grem!

Boris. Še sline se ti bodo cedile po Miklavževem večeru in po naši družbi. Le čakaj ti, velika gospodična!

Tekla. Nikdar ne! Imam druge namene. — Mamika je bila sicer nekaj nevoljna, ker sem se odrekla Miklavževemu večeru, in nekako osorno je rekla: No, pa bodi doma, ti sitnica!

Anka. Jaz že ne ostanem doma!

Vladko. Jaz tudi ne!

Tekla. O, saj jaz tudi ne bom doma! S sestrčno Elzo grem v gledališče; pravkar sem namenjena k njej, da jo poprosim, naj me vzame s seboj.

Stana. Če bo le hotela?

Milko. Morda delaš račun brez krčmarja?

Tekla. Vi ste pravi nevoščljivci. — Moja zvesta Elza da ne bi marala zame —! Smešno!

Boris. Elza je sedemnajstletna gospica; ti pa si otrok. Kaj hoče v tvoji družbi?

Tekla *(razburjena).* Jaz otrok! Saj bom skoraj 12 let. Vedno občujem z Elzo, z lepo Elzo. Ah, kako srečna je Elza!

Milko. Zakaj? Morda, ker je že 17 let stara?

Tekla. To tudi! Pa kake toalete ima! Te frizure! — Ta krasni klobuk — —! *(Vsi se muzajo; Boris na tiho stopi za njo ter ji pri besedi — „klobuk“ — povezne izpraznjen jerbašček za ročna dela na glavo. Splošen smeh.)*

Boris. Tu imaš moderni klobuk! Ti gizdavka — ti velika gospodična mojih let! *(Anka in Vladko veselo skačeta okoli Tekle.)*

Tekla *(deloma v jezi, deloma s smehom vrže jerbašček na tla).* Veš, Boris, to je malo preveč! A kaj naj se jezim na take otroke! Grem rajši k svoji Elzi. Adieu! *(Odhaja ponosno; Boris jo ironično posnema, stopa za njo; Vladko se pridruži. Oba jo spremljata do vrat in se ji klanjata. Vsi se smejejo.)*

Boris *(stopi nazaj na stari prostor).* Ta Tekla je res smešna. Z vso silo hoče že biti gospodična. Najlepše bi bilo, če bi je gospica Elza ne hotela vzeti s seboj v gledališče.

Stana. A, pustimo to. Tekla je sicer dobra. Zaradi te slabosti, da hoče že biti gospodična, je ne smemo zaničevati. Meni se vedno zdi, da se še danes vrne med nas.

Boris. Toliko klepetamo, da še sedaj ne veste, kaj me je pravzaprav pripeljalo sem. Vidite: vsi gremo danes na Miklavžev večer.

Vsi. Seveda vsi — vsi! Nihče ne ostane doma.

Boris. Mislim, da bi bilo lepo, če bi kateri izmed nas kaj deklamoval. Saj znamo mnogo lepih pesmi.

Milko. Gotovo! Saj smo se v šoli vedno vadili v deklamovanju. Tainoni izmed nas bi se lahko postavil — a vendar ne vsi.

Stana. To se pravi: naši malčki ne bi mogli sodelovati in bi bili žalostni.

Anka. Znam pesemco, oh znam: „Punkelcek sem se mal“ — mamki poljubcek dal — ker pa se nič ne znam, tudi ne vem, kam.“ (*Vsi se smejejo.*)

Vladko. Jaz pa povem tu vam, — da tudi nič ne znam. (*Zopetni smeh.*)

Boris. Kaj pa je meni storiti? Tako rad bi se s čim postavil.

Stana. Jaz predlagam petje. Pojmo skupno Miklavževo pesem.

Vsi. Dobro! dobro! Pojmo, pojmo!

Milko. Če ste za to! Pa kar poizkusimo, če bode šlo. (*Otroci se lično grupirajo — po Staninih nasvetih. Medtem vstopita Zora in Nada.*)

Šesti prizor.

Prejšnji. Zora in Nada.

Stana. Zora in Nada, le semkaj! Zapeli bomo.

Zora in Nada. Dober večer!

Zora. Greste li na Miklavžev večer?

Boris. Seveda! Vsi gremo.

Nada. Mamika me pošilja, naj vprašam, kdaj greste.

Vladko (*jako glasno*). Ob eni. (*Smeh.*)

Stana. Ti pa že kakšno modro užagaš! Točno ob šesti uri moramo biti v dvorani.

Zora. Kakor se čuje, bo Miklavžev večer dobro obiskan.

Nada. Dal Bog! Sramota, če bi se Slovenci ne udeležili tega lepega večera! Slovenci moramo biti vedno edini.

Zora. Naši živio-klici naj donijo in odmevajo po celi veliki dvorani.

Stana. Tako naj bo! (*Nagajivo.*) Ali se vam bo pa posrečilo?

Milko. O, le čuj nas! Zakličimo vsi trikrat: „Živio!“

Vsi. Živio, - živio - živio! (*Najbolj glasen je Vladko. Med temi živio-klici vstopi jezno Tekla. Vst se ozro nanjo.*)

Sedmi prizor.

Prejšnji. Tekla.

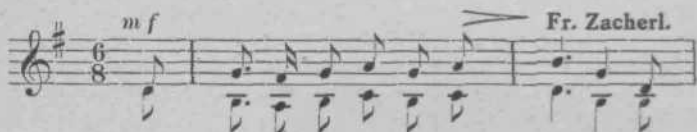
Tekla. Pomislite, — pomislite! Kako me je razžalila! Veste, kaj mi je rekla Elza? Rekla mi je: „Kaj si vendar misliš in drzneš, ti domišljavi otrok ti!“ Otrok — mi je rekla!

Boris. No, no, vidiš! Zakaj pa nisi ostala med nami? Saj smo vendar še vsi otroci.

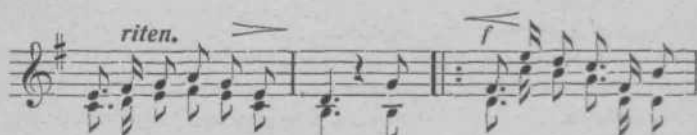
Stana. Torej, Tekla! Sedaj pa le med nas! Ti ne veš, kako te ljubimo! Ker si pa največja, najstarejša in najboljša pevkica, boš pa ti sedaj naša voditeljica.

Milko. Peli bomo namreč pesem o svetem Miklavžu. Saj ti je znana.

Tekla. Seveda. Kar začnimo! (*Tekla stopi v sredino; drugi jo obkrožijo. Tekla urejuje in vodi petje. — Pojejo se tri kitice s spremljevanjem na glasovirju.*)

Vsi (*pojo*):

O - tro - ci, prav vne-to ča - sti-mo svet-
O, čuj na - še ne-žne gla - so-ve, ki
Prav prid-no se bo-mo u - či - li in

ni-ka Miklavža mi vsi. Le - po se mu pri-po-ro-
ktebi do-ni-jo v ne - bo. Pri - na-šaj nam mi-le da-
ve-dli sevedno le - po, po tvo-jih sto-pinjah ho-

či-mo, da za-bil nas ni-kdar ne - bi, Le-
ro-ve in vo-di nas skrepko ro - ko. Pri
di - li, da pride - mo kte-bi v ne - bo, Po

H do

za - bil nas ni - kdar ne bi.
vo - di nas skrep - ko ro - ko.
pri - de - mo kte - bi v ne - bo.

(Med petjem se prikažujejo v bengalični luči krilatci v ozadju. Po končani pesmi jih otroci zagledajo. Osupnjeni padejo na kolena in sklepajo roke. Upirajo oči v čarobno prikazen. — Po nekaterih trenutkih pade zastor.)

Zdaj gremo iz Milana . . .

Radecki ima sivó glavó,
pa vendar gre na vojsko ž njó . . .

Ko sem bil še prav majhen, sem se igral sam v zimskih dneh v hiši, mati pa so predli, da je prijetno brnel kolovrat v topli izbi. Kadar sem bil najbolj zamišljen v svoje igranje in so to opazili mati, so zapeli tako milo, da sem popustil vse, hitel k njim in se jim naslonil v naročje. Hudobnega namena gotovo niso imeli, ko so prekinili moje igranje. Vselej so me pogladili po glavi, milo me pogledali in se potem za kratek hip zamislili kdovekam. Kaj se ve, morda so videli svojo in mojo nesrečo; morda so zasanjali o moji in svoji veseli bodočnosti?

Včasih pa so mi zapeli ob podobnih prilikah o sivolasem Radeckem: »Radecki ima sivó glavo . . .«, oj ta glas, tako preprost, pa tako mil, tako lep, da, tako bajen! Pa sem mislil, kaj je vojska, in Radecki tam in tisti fantje, ki — kakor pravijo — imajo korajžo. In mislil sem, da so samo zato doli na Laškem, da moja mati o njih pojó, in da moram biti jaz zato nekako žalosten in otožen, ker se bojim vojske, ki je bila pred petdesetimi leti.